

Întruparea și traducerea Cuvântului

”La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu.” ”Și Cuvântul S-a făcut trup, și a locuit printre noi, plin de har, și de adevăr. Și noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl.” Ioan 1:1, 14

Traducerea lui Dumnezeu

Când am ajuns prima dată în Ghana (vestul africii), în ianuarie 2005, am vizitat împreună cu familia un sat din poporul Dega. Leșind cu familia în sat s-au adunat mulți localnici pentru a ne vedea; cei mai mici vedeau oameni albi pentru prima dată. Când s-a adunat mulțimea am vrut să folosesc ocazia să le spun ceva despre Dumnezeu dar mi-am dat seama că ei nu înțelegeau limba engleză. Ei vorbeau de zor cu noi dar nici noi nu înțelegeam limba lor. Atunci am realizat că fără un traducător mi-e imposibil să comunic cu ei... Traducătorul ia mesajul exprimat într-o limbă și îl exprimă într-o altă limbă, pe înțelesul audienței din a doua limbă. Cu alte cuvinte, traducătorul ia ceva neînțeles și-l face înțeles. Pentru noi, oameni limitați și păcătoși, cunoașterea și înțelegerea unui Dumnezeu infinit

și sfânt era imposibilă. Totuși, în dragostea Lui pentru om, Dumnezeu a dorit să se apropie de el, de creația Sa, să se facă cunoscut, și să comunice cu el. De aceea, Cuvântul, care era Dumnezeu, s-a făcut om și a locuit printre oameni. Am putea spune că Dumnezeu, luând forma unui om, s-a 'tradus' pe El însuși, ca astfel omul să-L poată vedea, atinge, cunoaște și înțelege. Profesorul Andrew Walls spune în felul următor:

Întruparea este traducere. Când Dumnezeu în Hristos a devenit om, Divinitatea a fost tradusă în umanitate, ca și cum umanitatea ar fi fost limba care primea mesajul.

Tot Walls afirmă că traducerea Bibliei își are baza în acest prim act de 'traducere' al întrupării Cuvântului. Altfel, fără întrupare, cunoașterea lui Dumnezeu și a Cuvântului Său ar fi rămas o enigmă, o incertitudine. Dar Ioan (1:14) declară, *...noi am privit slava Lui, o slavă întocmai ca slava singurului născut din Tatăl*. De asemenea, Domnul Isus însuși explică lui Filip în Ioan 14:9, *De atâta vreme sunt cu voi, și nu M-ai cunoscut, Filipe? Cine M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl. Cum zici tu dar: 'Arată-ne pe Tatăl'?* Isus era reprezentarea lui Dumnezeu într-o formă accesibilă omului. Dacă Moise l-ar fi văzut pe Dumnezeu față în față ar fi murit. De aceea Isus a venit plin de har și de adevăr; omul a primit harul de a-L vedea pe Dumnezeu în adevăr, și totuși să trăiască.

Contextualizarea Cuvântului

Isus a fost Cuvântul lui Dumnezeu tradus pe înțelesul omului. Când s-a născut Isus, patru limbi se vorbeau în Israel (Harriet Hill & Margaret Hill):

- "Latina era o limbă de prestigiu a autorităților coloniale."
- "Greca era limba folosită în educație, comunicare și comerț."

- "Aramaica era limba folosită în casele evreilor."
- "Ebraica era limba Scripturilor iudaice și a studiilor religioase."

Ce limbă credeți că a folosit Domnul Isus când a vorbit poporului? Specialiștii spun că Isus a folosit, în special, aramaica, limba vorbită de popor în satele și casele lor, pentru o înțelegere clară a Cuvântului lui Dumnezeu. De asemenea, atunci când vorbea despre cer, Isus folosea ilustrații și pilde pământești din cultura evreilor ca ei să înțeleagă mesajul cerului. De exemplu, El a asemănat împărăția cerurilor cu un negustor care caută mărgăritare (Mat 13:45), cu un năvod aruncat în mare (Mat 13:47), cu un gospodar (Mat 13:52), cu un împărat (Mat 18:23), cu zece fecioare (Mat 25:1)... Sau, Isus a explicat Împărăția lui Dumnezeu asemănând-o cu un om care aruncă sămânța în pământ (Mat 4:26), cu un grăunte de muștar (Mat 4:31), și cu un aluat (Luca 13:21); toate, lucruri familiare pentru evrei. Astfel, Isus a luat mesajul cerului și l-a tradus pe înțelesul pământenilor, în cazul acesta, pe înțelesul evreilor. Cuvântul a fost tradus atât în limba lor, cât și pentru contextul cultural evreiesc.

Traducerea Bibliei văzută ca întrupare

Din punctul acesta de vedere Isus s-a făcut evreu. El s-a identificat cu poporul evreu, trăind în cultura lor și vorbind limba lor, ca și ei să se identifice cu Dumnezeu și cu mesajul Lui. În Africa sunt oameni care nu se identifică cu Dumnezeu și cu credința creștină pentru că, spun ei, 'Dumnezeu nu vorbește limba noastră'. Când merg la Biserică ei aud Cuvântul în altă limbă, iar Biblia pe care o au nu este în limba lor, de aceea, îl percep pe Dumnezeu ca pe un Dumnezeu al albilor, pentru că vorbește limba lor, sau creștinismul, ca pe o religie a vesticilor pentru că nu este contextualizată culturii lor.

Traducerea Bibliei este asemănată într-o anumită măsură, de teologul ghanez Kwame Bediako, cu întruparea lui Isus în cultura poporului în care este tradusă. Prin traducerea Bibliei, Isus îmbracă haina tradițională a aceluiași popor, bate cărările lor prăfuite, de țară, și oamenii aud cuvintele Lui în limba lor, cuvinte care sunt relevante culturii lor. Prin Cuvântul lui Dumnezeu tradus în limba și cultura unui popor, Dumnezeu răspunde întrebărilor pe care le are poporul respectiv, și aduce soluții provocărilor culturale cu care se confruntă. Tot Bediako spunea,

biserica din vest nu are răspunsuri la întrebările africanilor pentru că nu are întrebările și problemele lor. Pe când Cameron Townsend, fondatorul misiunii Wycliffe, afirma, "Cel mai mare misionar este Biblia în limba maternă; nu are nevoie de concediu și nu este nici odată considerată străină." Atunci localnicii se pot identifica cu Dumnezeu și pot exclama, ca și Toma în Ioan 20:28, *Domnul meu și Dumnezeul meu!* Dumnezeu este și Dumnezeul nostru, al românilor, nu doar al evreilor, pentru că vorbește românește prin Cuvântul Său tradus în limba noastră. El dorește în felul acesta să devină Dumnezeul fiecărui popor și să-i aibe cu El în slavă ca fii și fiice, *din orice neam, din orice seminție, din orice norod și de orice limbă* (Ap. 7:9). Limba maternă mai este numită și *limba inimii*. Nelson Mandela afirma, "Dacă vorbesc unui om într-o limbă pe care o cunoaște, mesajul ajunge la mintea lui, dacă îi vorbesc în limba lui, mesajul ajunge la inima lui." Dumnezeu dorește să comunice cu omul de la inimă la inimă, de aceea mesajul inimii (Cuvântul lui Dumnezeu) comunicat în limba inimii (limba maternă) poate produce o transformare autentică a inimii.

Creștinismul - o religie tradusă

Dacă luăm în considerare faptul că Isus nu a predicat în limba greacă, atunci, limba de origine a evangheliilor nu este greaca. Ceea ce avem în greacă este o traducere făcută de ucenici a Cuvântului vestit de Isus în limba aramaică. Domnul Isus nu ne-a lăsat nimic scris de El, pentru ca noi să nu păstrăm limba Lui sau acel document original. De aceea Cuvântul lui Dumnezeu și credința creștină,

oriunde ajung, îmbracă haina locală a limbii și culturii respective. În contrast, islamul încearcă să păstreze atât limba cât și forma de origine, iar în strategia lor, islamizarea merge împreună cu arabizarea. Limba arabă este considerată sfântă, limba lui Allah, și pentru că mulți musulmani nu cunosc această limbă, Coranul a ajuns pentru ei o carte magică, o formulă pe care o declari și prin care ești binecuvântat, fie ea neînțeleasă. În Creștinism nu este așa, sau nu ar trebui să existe așa ceva. Dumnezeu dorește să se apropie de om tot mai mult și să comunice cu el limpede, astfel încât omul să crească în cunoașterea Lui. De aceea Biblia este tradusă în toate limbile.

Traducerea Bibliei întărește Biserica

Din păcate și în creștinism s-a încercat menținerea limbii latine în liturgia Bisericii pentru mulți ani, limbă care a fost considerată mai sfântă decât celelalte. Lucrul acesta a fost fatal pentru Biserica din unele popoare. De exemplu, nordul Africii a fost centrul creștinismului în primele secole după Hristos, cu mult înainte ca mare parte din Europa să fie evanghelizată. Dar conducerea Bisericii, în acele țări, a folosit limba latină și nu a tradus Biblia în limbile locale, punic și barbară, și aceasta a constituit un factor determinant pentru dispariția Bisericii din acele popoare la venirea islamului, în perioada 600-900 DC. Biserica nu a rezistat presiunilor pentru că mesajul Evangheliei nu a fost înțeles de localnici, nu s-a înrădăcinat și nu a avut o temelie puternică. Pe când în Egipt și Etiopia, țări care s-au confruntat cu același fel de presiune din partea islamului, Biserica locală a rămas puternică până în ziua de astăzi, pentru că țările acestea au fost printre primele care au avut Biblia tradusă în limbile lor. De asemenea, în China, misionarii care au ajuns acolo la începutul anilor 1900 au avut viziunea, și au reușit, să traducă Biblia devreme pentru chinezi, înainte ca regimul comunist să-i alunge din țară pe toți misionarii, în anul 1951. În condițiile acestea, misionarii s-au îngrijorat cu privire la viitorul bisericii din China dar, spre surprinderea lor, timp de 20 de ani Biserica a crescut de 500 de ori mai mult! În ciuda persecuției comuniste, credința chinezilor a crescut fiind puternic ancorată în Cuvântul lui Dumnezeu care a fost tradus, și pe care l-au înțeles (Harriet Hill & Margaret Hill).

Domnul Isus face foarte clară nevoia de înțelegere a Cuvântului în Matei 13:19 și 23, *Când un om aude Cuvântul privitor la Împărăție, și nu-l înțelege, vine Cel rău și răpește ce a fost semănat în inima lui, ... cel ce aude Cuvântul și-l înțelege; el aduce roadă: un grăunte dă o sută, altul șazeci, altul treizeci.* De asemenea, când famenul etiopian citea sulul cărții Isaia în limba ebraică, Filip l-a întrebat (FA 8:30), *Înțelegi tu ce citești?* Înțelegerea Cuvântului a produs transformarea vieții lui, și ca urmare a fost botezat și și-a continuat călătoria plin de bucurie...

Dumnezeu vorbește limba noastră

Cu ocazia sărbătorii de Rusalii, din Faptele Apostolilor 2:1-41, se aflau în Ierusalim iudei care emigraseră prin toate popoarele din imperiul Roman, iar mulți din ei făceau parte din generațiile care s-au născut acolo. Chiar atunci, Dumnezeu și-a trimis Duhul Său cel Sfânt pe pământ și s-a folosit de momentul acela potrivit pentru a vesti Evanghelia prin ucenici fiecărui om în limba lui în care s-a născut. Oamenii au rămas uimiți să-i audă pe ucenici vorbind, dintr-o dată, în limbile lor, *lucrurile minunate ale lui Dumnezeu* (FA 2:11). Acesta a fost reversul Turnului Babel, unde oamenii au folosit unica limbă pentru a se răzvrăți împotriva lui Dumnezeu. În ziua de Rusalii, familia Domnului a crescut cu 3000 de membri, care s-au întors la popoarele lor și au dus cu ei, în limbile lor, Cuvântul lui Dumnezeu acelor neamuri și au extins Împărăția lui Dumnezeu până acolo. Teologii nu au găsit proveniența Bisericii din Roma, care a fost înființată înainte de venirea lui Petru și a lui Pavel pe acele meleaguri, dar presupun că oaspeții din Roma veniți la Ierusalim, la sărbătoarea Rusaliilor, au plantat acea Biserică la întoarcerea lor. Fac aici o mică paranteză pentru a menționa importanța vestirii Evangheliei emigranților care pot deveni arma secretă a misiunii lui Dumnezeu în locuri unde noi, ca străini, nu avem acces. Dumnezeu a folosit în istorie migrația popoarelor pentru a-i ajuta pe oameni să-L cunoască pe El. Să folosim ocaziile pe care ni le dă Dumnezeu de a îndeplini planul Său.

Revenind la subiect, așa cum am văzut mai devreme, în regiunea aceea, în imperiul Roman, se vorbeau câteva limbi de circulație, cum ar fi, latina și greaca. Totuși Dumnezeu nu le-a vorbit tuturor oaspeților din Ierusalim într-o limbă internațională, și nici măcar nu le-a vorbit la toți în ebraică, cu toate că era limba Scripturilor Vechiului Testament, și care se folosea la Templu și la sinagogile lor. Aceasta ne confirmă încă odată că Dumnezeu nu are o limbă favorită, ci ne iubește pe fiecare, din orice popor, și dorește să comunice cu noi, în limba noastră, pentru a avea o relație intimă cu noi.

Nevoia de traducere a Bibliei

Acum, după 2000 de ani de la întruparea Cuvântului, care a adus viață și lumină la atâtea neamuri de oameni, au mai rămas totuși în lume 1778 de popoare care nu au primit nici măcar un verset din Biblie în limba lor maternă. Ei încă așteaptă întruparea (traducerea) Cuvântului să aibă loc și în poporul lor și în inima lor... Dumnezeu a pus pe inima lucrătorilor Wycliffe și a partenerilor, viziunea 2025 prin care dorim să vedem traducerea Bibliei începută în toate limbile care au mai rămas, până în anul 2025. Pare imposibil să îndeplinim aceasta în cei nouă ani care au mai rămas. Vă invit să colaborăm, și să ducem odată Evanghelia acestor popoare așa cum ne-a poruncit Isus de mult... Aceste popoare au așteptat prea mult! Câte generații s-au dus fără să primească Cuvântului vieții în limbile lor, și câte generații trebuie să mai treacă...? Depinde de noi, de mobilizarea și colaborarea Bisericii!

De aceea, haideți să dăm mâna, ca întruparea Cuvântului să fie cunoscută, prin traducerea Bibliei, la popoare care încă o așteaptă!

Ruben Dubei

Director Wycliffe România

Email: director@wycliffe.ro

Website: wycliffe.ro

08.11.2016